

Przegląd zmian podatkowych 2024

Przejdź do produktu na ksiegarnia.beck.pl

Część I. Zmiany w VAT

Rozdział I. Krajowy System e-Faktur od 1.7.2024 r.

1. Wstęp

Od 1.7.2024 r. wejdą w życie przepisy VATU, wprowadzone mocą ZmVATU23(3), które nakładają na polskich podatników VAT (z pewnymi wyjątkami) obowiązek wystawiania faktur ustrukturyzowanych w KSeF. Dla podatników zwolnionych z VAT obowiązek ten został natomiast przesunięty na 1.1.2025 r. Krajowy System e-Faktur nie jest zupełną nowością w naszym systemie podatkowym. Funkcjonuje on już bowiem na zasadzie dobrovolności od 1.1.2022 r. System ten w formie fakultatywnej nie zyskał natomiast popularności i tylko nieliczni przedsiębiorcy zdecydowali się na jego wdrożenie.

W niniejszym rozdziale zostały przedstawione wybrane zagadnienia dotyczące założeń i funkcjonowania KSeF, obejmujące:

- 1) transakcje podlegające obowiązkowi fakturowania za pośrednictwem KSeF,
- 2) dokumenty wystawiane za pośrednictwem KSeF,
- 3) uprawnienia w KSeF,
- 4) wystawianie i odbiór faktur w KSeF,
- 5) zasady wystawiania faktur w okresie niedostępności lub awarii KSeF,
- 6) zasady oznaczania przelewów za faktury wystawione w KSeF i przesyłane do KSeF.

W ostatniej części niniejszego rozdziału zostały zaś zarysowane obszary organizacyjne i prawne, które mogą być przedmiotem zmian jako efekt wejścia w życie KSeF.

2. Transakcje podlegające obowiązkowi fakturowania za pośrednictwem Krajowego Systemu e-Faktur

Większość transakcji, co do których występuje obowiązek fakturowania, zostanie także objęta obowiązkiem wystawiania faktur ustrukturyzowanych w KSeF. Nie będą to jednak wszystkie transakcje, które dokumentuje się fakturami. Aby określić, które transakcje podlegają obowiązkowi fakturowania za pośrednictwem KSeF, należy odczytywać łącz-

nie dwie kategorie przepisów VATU z działu XI (Dokumentacja) z rozdziału 1 (Faktury), a mianowicie:

- 1) przepisy wstępne zawarte w art. 106a i 106b VATU wyznaczające odpowiednio zakres stosowania przepisów o fakturowaniu i obowiązku wystawiania faktur jako takiego oraz
- 2) przepisy art. 106ga VATU, który wprowadza obowiązek wystawiania faktur ustrukturyzowanych przez podatników przy użyciu KSeF (z pewnymi wyjątkami).

2.1. Transakcje podlegające obowiązkowi fakturowania

Zgodnie z art. 106a VATU przepisy rozdziału 1 (Faktury) VATU – a więc przepisy o fakturowaniu – stosuje się do:

- 1) sprzedaży (czyli do odpłatnej dostawy towarów i odpłatnego świadczenia usług na terytorium kraju, eksportu towarów oraz wewnątrzspółnotowej dostawy towarów), **z wyjątkiem:**
 - a) przypadków, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 4 i 5 oraz ust. 1a VATU, w których usługodawca lub dokonujący dostawy towarów nie rozlicza podatku należnego i faktura dokumentująca te transakcje nie jest wystawiana przez usługobiorcę lub nabywcę towarów w imieniu i na rzecz usługodawcy lub dokonującego dostawy towarów, a zatem z wyjątkiem usług i dostaw towarów, z tytułu których należny VAT jest rozliczany przez nabywcę na zasadzie odwrotnego obciążenia, chyba że nabywca ten wystawiałby fakturę w imieniu i na rzecz zagranicznego sprzedawcy,
 - b) czynności rozliczanych w procedurach szczególnych, o których mowa w VATU w dziale XII (Procedury szczególne) w rozdziałach 6a (Procedura unijna dotycząca niektórych dostaw towarów oraz świadczenia niektórych usług), 7 (Procedura nieunijna dotycząca niektórych usług) i 9 (Szczególna procedura dotycząca sprzedaży na odległość towarów importowanych), dla których państwem członkowskim identyfikacji w rozumieniu przepisów tych rozdziałów jest państwo członkowskie inne niż Polska;
- 2) dostawy towarów i świadczenia usług dokonywanych przez podatnika posiadającego na terytorium Polski siedzibę działalności gospodarczej lub stałe miejsce prowadzenia działalności gospodarczej, z którego dokonywane są te czynności, a w przypadku braku na terytorium Polski siedziby działalności gospodarczej oraz stałego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej – posiadającego na terytorium Polski stałe miejsce zamieszkania albo zwykłe miejsce pobytu, z którego dokonywane są te czynności, w przypadku gdy miejscem świadczenia jest terytorium:
 - a) państwa członkowskiego inne niż terytorium Polski, a osobą zobowiązaną do zapłaty podatku od wartości dodanej jest nabywca towaru lub usługobiorca i faktura dokumentująca te czynności nie jest wystawiana przez tego nabywcę lub usługobiorcę w imieniu i na rzecz podatnika,
 - b) państwa trzeciego;
- 3) dostawy towarów i świadczenia usług rozliczanych w procedurach szczególnych, o których mowa w VATU w dziale XII w rozdziałach 6a i 7, przez podatników zidentyfikowanych na potrzeby tych procedur, dla których państwem członkowskim identyfikacji w rozumieniu przepisów tych rozdziałów jest Polska;

- 4) sprzedaży na odległość towarów importowanych, rozliczanej w procedurze szczególnej, o której mowa w VATU w dziale XII w rozdziale 9, przez podatników zidentyfikowanych na potrzeby tej procedury, dla których państwem członkowskim identyfikacji w rozumieniu przepisów tego rozdziału jest Polska.

Przepisy o fakturowaniu stosuje się zatem co do zasady w odniesieniu do następujących transakcji:

- 1) odpłatnej dostawy towarów i odpłatnego świadczenia usług na terytorium Polski, eksportu towarów oraz WDT;
- 2) usług i dostaw towarów, z tytułu których należny VAT jest rozliczany przez nabywcę na zasadzie odwrotnego obciążenia oraz – co istotne – nabywca ten wystawia fakturę w imieniu i na rzecz zagranicznego sprzedawcy;
- 3) dostawy towarów i świadczenia usług, w przypadku gdy miejsce ich świadczenia (czytaj: opodatkowania) znajduje się poza terytorium Polski i zagraniczny nabywca jest zasadniczo zobowiązany do rozliczenia zagranicznego podatku od wartości dodanej;
- 4) dostawy towarów i świadczenia usług rozliczanych w procedurach szczególnych, o których mowa w VATU w dziale XII w rozdziałach 6a i 7, przez podatników zidentyfikowanych na potrzeby tych procedur, dla których państwem członkowskim identyfikacji w rozumieniu przepisów tych rozdziałów jest Polska;
- 5) sprzedaży na odległość towarów importowanych, rozliczanej w procedurze szczególnej, o której mowa w VATU w dziale XII w rozdziale 9, przez podatników zidentyfikowanych na potrzeby tej procedury, dla których państwem członkowskim identyfikacji w rozumieniu przepisów tego rozdziału jest Polska.

Transakcje, które muszą zostać udokumentowane przez podatnika fakturą, określa natomiast art. 106b ust. 1 VATU. Stanowi on, że podatnik jest obowiązany wystawić fakturę dokumentującą:

- 1) sprzedaż, a także dostawę towarów i świadczenie usług, których miejsce świadczenia (opodatkowania) znajduje się poza Polską, dokonywane przez niego na rzecz innego podatnika podatku, podatku od wartości dodanej lub podatku o podobnym charakterze lub na rzecz osoby prawnej niebędącej podatnikiem;
- 2) wewnątrzwspólnotową sprzedaż towarów na odległość, chyba że podatnik korzysta z procedury szczególnej, o której mowa w VATU w dziale XII w rozdziale 6a;
- 3) wewnątrzwspólnotową dostawę towarów na rzecz podmiotu innego niż wskazany w art. 106b ust. 1 pkt 1 VATU;
- 4) otrzymanie przez niego całości lub części zapłaty przed dokonaniem czynności, o których mowa w art. 106b ust. 1 pkt 1 i 2 VATU, z wyjątkiem przypadku, gdy zapłata dotyczy:
 - a) wewnątrzwspólnotowej dostawy towarów,
 - b) czynności, dla których obowiązek podatkowy powstaje zgodnie z art. 19a ust. 5 pkt 4 VATU,
 - c) dostaw towarów, dla których obowiązek podatkowy powstaje zgodnie z art. 19a ust. 1b VATU.

W art. 106b ust. 2 VATU wyłączono powyższy obowiązek wystawienia przez podatnika faktur w odniesieniu do sprzedaży zwolnionej od podatku na podstawie art. 43 ust. 1, art. 113 ust. 1 i 9 lub przepisów wydanych na podstawie art. 82 ust. 3 VATU.

W art. 106b ust. 3 VATU sprecyzowano zaś, kiedy podatnik wystawia faktury na żądanie nabywcy towaru lub usługi.

Na podstawie art. 106b ust. 4a VATU podatnik korzystający z procedur szczególnych, o których mowa w VATU w dziale XII w rozdziałach 6a, 7 i 9, może wystawić fakturę dokumentującą czynności dokonane zgodnie z tymi procedurami.

2.2. Transakcje objęte obowiązkiem fakturowania w Krajowym Systemie e-Faktur

Od 1.7.2024 r., zgodnie z art. 106ga ust. 1 VATU, podatnicy są obowiązani wystawiać faktury ustrukturyzowane przy użyciu KSeF. Na podstawie art. 106ga ust. 2 VATU obowiązek ten nie dotyczy jednak wystawiania faktur:

- 1) przez podatnika nieposiadającego siedziby działalności gospodarczej ani stałego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium Polski;
- 2) przez podatnika nieposiadającego siedziby działalności gospodarczej na terytorium Polski, który posiada stałe miejsce prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium Polski, przy czym to stałe miejsce prowadzenia działalności nie uczestniczy w dostawie towarów lub świadczeniu usług, dla których wystawiono fakturę;
- 3) przez podatnika korzystającego z procedur szczególnych, o których mowa w VATU w dziale XII w rozdziałach 7, 7a (Szczególna procedura w zakresie świadczenia usług międzynarodowego okazjonalnego przewozu drogowego osób) i 9, dokumentujących czynności rozliczane w tych procedurach;
- 4) na rzecz nabywcy towarów lub usług będącego osobą fizyczną nieprowadzącą działalności gospodarczej;
- 5) w przypadku odpowiednio udokumentowanych dostaw towarów lub świadczenia usług, określonych w przepisach wykonawczych wydanych przez Ministra Finansów na podstawie art. 106s VATU¹.

Przy czym, zgodnie z art. 106ga ust. 4 VATU, w przypadkach, o których mowa powyżej w art. 106ga ust. 2 pkt 1 i 2, podatnicy mogą wystawiać faktury ustrukturyzowane. A zatem decyzję o tym, czy wystawiać faktury ustrukturyzowane w KSeF, czy nie wystawiać, ustawodawca pozostawił podmiotom zagranicznym będącym polskimi podatnikami, które:

- 1) nie posiadają siedziby działalności gospodarczej ani stałego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium Polski;

¹ Projekt z 7.12.2023 r. rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie przypadków odpowiednio udokumentowanych dostaw towarów lub świadczenia usług, w których podatnik nie ma obowiązku wystawiania faktur ustrukturyzowanych, Rządowe Centrum Legislacji, <https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12376354> (dostęp: 28.12.2023 r.).

- 2) nie posiadają siedziby działalności gospodarczej na terytorium Polski, ale które posiadają stałe miejsce prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium Polski, przy czym to stałe miejsce prowadzenia działalności nie uczestniczy w dostawie towarów lub świadczeniu usług, dla których wystawiono fakturę.

Ważne

Na podstawie regulacji przejściowych zawartych w art. 145l ust. 1 pkt 1 VATU w terminie do 31.12.2024 r. podatnicy zwolnieni z VAT mogą, ale nie muszą wystawiać faktury w KSeF.

Uwzględniając brzmienie powołanych wyżej przepisów, obowiązkiem wystawiania faktur ustrukturyzowanych w KSeF będą objęte co do zasady czynności dokonywane na rzecz podatników VAT, podatników podatku od wartości dodanej lub podatku o podobnym charakterze oraz na rzecz osób prawnych niebędących podatnikami, w szczególności:

- 1) odpłatna dostawa towarów na terytorium kraju,
- 2) odpłatne świadczenie usług na terytorium kraju,
- 3) eksport towarów,
- 4) wewnątrzwspólnotowa dostawa towarów,
- 5) eksport usług.

Wyłączone z obowiązku fakturowania w KSeF będą zaś:

- 1) dostawa towarów i świadczenie usług na terytorium kraju dokonane na rzecz osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej (sprzedaż konsumencka),
- 2) procedury szczególne (dział XII rozdział 7, 7a i 9 VATU).

Ważne

Należy wytypować transakcje podlegające obowiązkowi fakturowania w KSeF i przestrzegać tego obowiązku. Brak wystawienia faktury ustrukturyzowanej przy użyciu KSeF będzie bowiem od 1.1.2025 r. podlegał karze pieniężnej (art. 106ni VATU).

Zestawienie typowych i tych mniej typowych transakcji z uwzględnieniem fakturowania w KSeF przedstawia tabela 1.

Tabela 1. Transakcje podlegające fakturowaniu przez podatnika za pośrednictwem KSeF

Transakcja	Status sprzedawcy/nabywcy	Stosowanie przepisów VATU o fakturowaniu	Fakturowanie w KSeF
odpłatna dostawa towarów na terytorium kraju	nabywca jest podatnikiem VAT, podatku od wartości dodanej lub podatku o podobnym charakterze lub osobą prawną niebędącą podatnikiem	tak (w tym na żądanie w przypadku dostawy towarów i świadczenia usług zwolnionych z VAT; art. 106b ust. 3 VATU)	obowiązek w przypadku podatników VAT posiadających siedzibę lub stałe miejsce prowadzenia działalności gospodarczej w Polsce, które uczestniczy w transakcji, opcja dla podatników VAT nieposiadających siedziby ani stałego miej-
odpłatne świadczenie usług na terytorium kraju			
eksport towarów		tak	
wewnątrzwspólnotowa dostawa towarów			

Część I. Zmiany w VAT

Transakcja	Status sprzedawcy/nabywcy	Stosowanie przepisów VATU o fakturowaniu	Fakturowanie w KSeF
<p>dostawy towarów w przypadku, gdy miejsce ich świadczenia (czytaj: opodatkowania) znajduje się poza terytorium Polski</p> <p>„eksport usług” – świadczenie usług w przypadku, gdy miejsce ich świadczenia (czytaj: opodatkowania) znajduje się poza terytorium Polski</p>			<p>sca prowadzenia działalności gospodarczej w Polsce (art. 106ga ust. 2 pkt 1 VATU), opcja w przypadku podatników VAT nieposiadających siedziby działalności gospodarczej w Polsce, ale posiadających stałe miejsce prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium Polski, które nie uczestniczy w dostawie towarów lub świadczeniu usług (art. 106ga ust. 2 pkt 3 VATU)</p>
<p>usługi i dostawy towarów, z tytułu których należny VAT jest rozliczany przez nabywcę na zasadzie odwrotnego obciążenia i nabywca wystawia fakturę w imieniu i na rzecz zagranicznego sprzedawcy</p>	<p>nabywca jest zasadniczo podatnikiem (art. 17 ust. 1 pkt 4 i 5, ust. 1a VATU)</p>	<p>tak (jeśli występuje samofakturowanie przez nabywcę; art. 106a pkt 1 lit. a VATU)</p>	<p>obowiązek (jeśli występuje samofakturowanie przez nabywcę)</p>
<p>wewnątrzspółnotowa sprzedaż towarów na odległość</p>	<p>nabywca jest konsumentem lub podmiotem, który nie ma obowiązku rozliczenia VAT (art. 2 pkt 22a VATU), sprzedawca nie korzysta z procedury szczególnej, o której mowa w dziale XII w rozdziale 6a VATU</p>	<p>tak (art. 106b ust. 1 pkt 2 VATU)</p>	<p>obowiązek</p>
<p>wewnątrzspółnotowa dostawa nowych środków transportu</p>	<p>nabywca nie jest zidentyfikowany na potrzeby transakcji wewnątrzspółnotowych na terytorium państwa członkowskiego (art. 13 ust. 2 pkt 4 VATU)</p>	<p>tak (art. 106b ust. 1 pkt 3 VATU)</p>	<p>opcja (art. 106gd VATU)</p>
<p>dostawa towarów dokonywana w trybie egzekucji (art. 18 VATU)</p>	<p>dostawca (dłużnik) jest podatnikiem, nabywca jest podatnikiem/osobą prawną niebędącą podatnikiem</p>	<p>tak (fakturę wystawia płatnik podatku będący komornikiem lub organem egzekucyjnym; art. 106c VATU)</p>	<p>obowiązek</p>
<p>odpłatna dostawa towarów i odpłatne świadczenie usług na terytorium kraju</p>	<p>nabywca jest osobą fizyczną nieprowadzącą działalności gospodarczej</p>	<p>tak (na żądanie)</p>	<p>wyłączenie z fakturowania w KSeF (art. 106ga ust. 2 pkt 4 VATU)</p>

Transakcja	Status sprzedawcy/nabywcy	Stosowanie przepisów VATU o fakturowaniu	Fakturowanie w KSeF
<p>odpowiednio udokumentowane dostawy towarów lub świadczenia usług, określonych w przepisach wykonawczych wydanych na podstawie art. 106s VATU</p> <p>Zgodnie z projektem rozporządzenia² mają to być:</p> <p>świadczenie usług przejazdu autostradą płatną, świadczenie usług przewozu osób na dowolną odległość,</p> <p>świadczenia usług w zakresie kontroli i nadzoru ruchu lotniczego,</p> <p>świadczenie usług zwolnionych od VAT na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 7, 37–41 VATU,</p> <p>dostawy towarów lub świadczenia usług udokumentowanych fakturami wystawianymi przez nabywcę zgodnie z art. 106d ust. 1 VATU</p>	<p>status nabywcy nie ma znaczenia,</p> <p>status nabywcy nie ma znaczenia,</p> <p>status nabywcy nie ma znaczenia,</p> <p>status nabywcy nie ma znaczenia,</p> <p>nabywca nie jest zidentyfikowany na potrzeby danej czynności za pomocą NIP</p>	<p>tak (w tym na żądanie)</p>	<p>wyłączenie z fakturowania w KSeF (art. 106ga ust. 2 pkt 5 VATU)</p>

Zestawienie obowiązku fakturowania w KSeF w odniesieniu do wybranych procedur szczególnych w VATU w dziale XII przedstawiono w tabeli 2.

Tabela 2. Wybrane procedury szczególne, o których mowa w dziale XII VATU, a KSeF

Procedura szczególna	Status sprzedawcy/nabywcy	Stosowanie przepisów VATU o fakturowaniu	Fakturowanie w KSeF
<p>szczególne procedury dotyczące drobnych przedsiębiorców</p> <p>rozdział 1, art. 113 VATU</p>	<p>sprzedawca podlega podmiotowemu zwolnieniu z VAT</p>	<p>tak (na żądanie nabywcy; art. 106b ust. 3 VATU)</p>	<p>możliwość od 1.7.2024 r. do 31.12.2024 r., obowiązek od 1.1.2025 r. (art. 145i ust. 1 VATU)</p>
<p>szczególne procedury dotyczące rolników ryczałtowych</p> <p>rozdział 2, art. 115–116 VATU</p>	<p>sprzedawca jest rolnikiem ryczałtowym, nabywca jest podatnikiem VAT czynnym</p>	<p>szczególne zasady fakturowania przez nabywcę (art. 116 VATU)</p>	<p>za zgodą dostawcy (art. 116 ust. 3b VATU)</p>

² Projekt z 7.12.2023 r. rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie przypadków odpowiednio udokumentowanych dostaw towarów lub świadczenia usług, w których podatnik nie ma obowiązku wystawiania faktur ustrukturyzowanych, Rządowe Centrum Legislacji, <https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12376354> (dostęp: 28.12.2023 r.).

Procedura szczególna	Status sprzedawcy/nabywcy	Stosowanie przepisów VATU o fakturowaniu	Fakturowanie w KSeF
VAT marża rozdziały 3 i 4	nabywca jest podatnikiem	tak	obowiązek
procedura unijna dotycząca niektórych dostaw towarów oraz świadczenia niektórych usług rozdział 6a, art. 130a–130d VATU	sprzedawca jest zidentyfikowany na potrzeby tej procedury w Polsce	tak (opcja – brak obowiązku wystawiania faktur na żądanie; art. 106b ust. 3 pkt 1 i 1a, ust. 4a VATU)	obowiązek, jeśli sprzedawca korzysta z opcji i wystawia faktury (brak przepisu wyłączającego KSeF)
procedura nieunijna dotycząca niektórych usług rozdział 7, art. 131–134 VATU	sprzedawca jest zidentyfikowany na potrzeby tej procedury w Polsce	tak (opcja – brak obowiązku wystawiania faktur na żądanie; art. 106b ust. 3 pkt 1 i 1a, ust. 4a VATU)	wyłączenie z fakturowania w KSeF (art. 106ga ust. 2 pkt 3 VATU)
szczególna procedura w zakresie świadczenia usług międzynarodowego okazjonalnego przewozu drogowego osób rozdział 7a, art. 134a–134c VATU	sprzedawca jest zarejestrowany w Polsce jako: podatnik VAT – przewoźny okazjonalne	zasady ogólne	wyłączenie z fakturowania w KSeF (art. 106ga ust. 2 pkt 3 VATU)
szczególna procedura dotycząca sprzedaży na odległość towarów importowanych rozdział 9, art. 138a–138h	sprzedawca jest zidentyfikowany na potrzeby tej procedury w Polsce	tak (opcja – brak obowiązku wystawiania faktur na żądanie; art. 106b ust. 3 pkt 1 i 1a, ust. 4a VATU)	wyłączenie z fakturowania w KSeF (art. 106ga ust. 2 pkt 3 VATU)

3. Dokumenty wystawiane za pośrednictwem Krajowego Systemu e-Faktur

3.1. Faktury ustrukturyzowane wystawiane w Krajowym Systemie e-Faktur

Obowiązujący od 1.7.2024 r. art. 106ga ust. 1 VATU ustanawia zasadę, w myśl której podatnicy są obowiązani wystawiać faktury ustrukturyzowane przy użyciu KSeF. Zgodnie z art. 2 pkt 32a VATU przez fakturę ustrukturyzowaną rozumie się fakturę wystawioną przy użyciu KSeF wraz z przydzielonym numerem identyfikującym tę fakturę w tym systemie. Wzór faktury ustrukturyzowanej jest udostępniany, stosownie do art. 106gb ust. 8 VATU, przez Ministra Finansów na elektronicznej platformie usług administracji publicznej (ePUAP).

Za pośrednictwem KSeF od 1.7.2024 r. będą wystawiane faktury ustrukturyzowane (w tym faktury korygujące, faktury VAT RR i faktury VAT RR KOREKTA) dokumentujące

transakcje objęte obowiązkiem lub opcją stosowania KSeF. Transakcje te zostały omówione powyżej w pkt 2 „Transakcje podlegające obowiązkowi fakturowania za pośrednictwem Krajowego Systemu e-Faktur”.

Faktura ustrukturyzowana jest obok faktury wystawionej w postaci papierowej i obok faktury elektronicznej (zdefiniowanej w art. 2 pkt 32 VATU) szczególnym rodzajem faktury.

3.2. Rodzaje faktur ustrukturyzowanych wystawianych w Krajowym Systemie e-Faktur

Jak wynika z wzoru faktury ustrukturyzowanej FA(2), wyróżniano w nim następujące rodzaje faktur³:

- 1) „VAT” – faktura podstawowa,
- 2) „KOR” – faktura korygująca,
- 3) „ZAL” – faktura zaliczkowa dokumentująca otrzymanie zapłaty lub jej części przed dokonaniem czynności oraz ostatnia faktura zaliczkowa wystawiona w związku z art. 106f ust. 4 VATU,
- 4) „ROZ” – faktura rozliczeniowa wystawiona w związku z art. 106f ust. 3 VATU,
- 5) „UPR” – faktura uproszczona, o której mowa w art. 106e ust. 5 pkt 3 VATU (kwota należności ogółem nie przekracza kwoty 450 zł albo 100 euro),
- 6) „KOR_ZAL” – faktura korygująca fakturę zaliczkową dokumentującą otrzymanie zapłaty lub jej części przed dokonaniem czynności oraz ostatnia faktura zaliczkowa wystawiona w związku z art. 106f ust. 4 VATU,
- 7) „KOR_ROZ” – faktura korygująca fakturę rozliczeniową wystawioną w związku z art. 106f ust. 3 VATU.

3.3. Docelowe objęcie obowiązkiem wystawiania w Krajowym Systemie e-Faktur faktur „fiskalnych” i faktur uproszczonych

Zamierzeniem ustawodawcy jest wprowadzenie powszechności fakturowania przez podatników za pośrednictwem KSeF (z wyjątkami przewidzianymi np. dla sprzedaży konsumenckiej).

W praktyce oznacza to, że inne formy fakturowania tam, gdzie przepisy VATU przewidują obowiązek wystawienia faktury ustrukturyzowanej, nie będą dopuszczalne. Przejście na obowiązek wystawiania faktur ustrukturyzowanych w KSeF będzie zatem dotyczyło docelowo także podatników wystawiających:

- 1) paragony z NIP nabywcy o wartości brutto nieprzekraczającej 450 zł, które stanowią faktury uproszczone,
- 2) faktury przy zastosowaniu kas rejestrujących.

³ Faktura ustrukturyzowana, Broszura informacyjna dot. struktury FA(2), Ministerstwo Finansów, wrzesień 2023 r., <https://www.podatki.gov.pl/media/9512/broszura-informacyjna-struktury-logicznej-fa-2.pdf>, s. 49 (dostęp: 28.12.2023 r.).

W wyżej wskazanych przypadkach utrzymano jednak czasowo – do 31.12.2024 r. – możliwość fakturowania poza KSeF. Jak wynika bowiem z regulacji przejściowych ustanowionych w art. 145l ust. 1 pkt 2 VATU, w okresie od 1.7.2024 r. do 31.12.2024 r. podatnicy obowiązani do wystawiania faktur ustrukturyzowanych, którzy dokonują czynności dokumentowanych fakturami uproszczonymi, o których mowa w art. 106e ust. 5 pkt 3 VATU, w tym paragonami fiskalnymi uznanymi za faktury – mogą wystawiać faktury elektroniczne lub faktury w postaci papierowej.

Stosownie do art. 145l ust. 2 VATU w okresie od 1.7.2024 r. do 31.12.2024 r. faktury elektroniczne lub faktury w postaci papierowej mogą być także wystawiane w przypadku czynności dokumentowanych fakturami wystawionymi przy zastosowaniu kas rejestrujących.

W art. 145l ust. 3 VATU przewidziano zaś, że w przypadku faktur uproszczonych, innych niż paragony fiskalne uznane za faktury, oraz w przypadku faktur wystawianych przy zastosowaniu kas rejestrujących – podatnicy mogą wystawiać faktury ustrukturyzowane.

Ważne

Do 31.12.2024 r. utrzymano możliwość wystawiania:

- 1) faktur z kas rejestrujących oraz
- 2) faktur uproszczonych (w tym paragonów z NIP do kwoty 450 zł brutto) poza KSeF.

Prawodawca zdecydował się także na uchylenie od 1.1.2025 r. art. 106h ust. 2–4 VATU, a więc przepisów dotyczących wystawiania faktur z kas rejestrujących oraz wskazujących, że paragon z NIP o wartości ogółem nieprzekraczającej 450 zł uznaje się za fakturę. Podstawą uchylenia jest art. 1 pkt 13 lit. b ZmVATU23(3). W efekcie, od 1.1.2025 r. paragon z NIP o wartości ogółem nieprzekraczającej 450 zł nie będzie już stanowił faktury, a ściślej mówiąc faktury uproszczonej. Nabywca będący podatnikiem będzie miał wówczas dwie opcje:

- 1) poprosić sprzedawcę o wystawienie faktury od razu lub
- 2) poprosić o paragon z NIP i później wystąpić w ciągu trzech miesięcy do sprzedawcy o wystawienie faktury do paragonu z NIP (taki mechanizm dotyczy obecnie wystawiania faktur do paragonów z NIP o wartości ogółem powyżej 450 zł na podstawie art. 106b ust. 5 w związku z ust. 3 VATU).

Z dniem 1.1.2025 r. zostanie także odpowiednio zmieniony art. 111 ust. 3a pkt 1 VATU przez usunięcie sformułowań dotyczących obowiązku wystawienia faktury [art. 1 pkt 30 ZmVATU23(3)].

3.4. Dokumenty wystawiane poza Krajowym Systemem e-Faktur

W KSeF nie przewidziano funkcjonalności dla wystawiania faktur wewnętrznych oraz faktur proforma.

Poza KSeF będą także wystawiane faktury dokumentujące transakcje wyłączone z obowiązku stosowania KSeF (transakcje tego typu zostały przedstawione w pkt 2 „Transakcje podlegające obowiązkowi fakturowania za pośrednictwem Krajowego Systemu e-Fak-

tur”). Mowa tu o fakturach tradycyjnych wystawianych w postaci papierowej oraz fakturach elektronicznych.

4. Uprawnienia w Krajowym Systemie e-Faktur

4.1. Zagadnienia ogólne

Jedną z zasad działania KSeF jest zapewnienie dostępu do jego funkcjonalności tylko podmiotom uprawnionym, które przed wykonaniem jakiegokolwiek czynności w KSeF będą musiały się uwierzytelnić, czyli potwierdzić swoją tożsamość.

Przepisem ustanawiającym zasadę, że z KSeF mogą korzystać tylko podmioty uprawnione, od których wymaga się uwierzytelnienia, jest art. 106nb VATU. Przepis ten wskazuje, że z KSeF mogą korzystać:

- 1) podatnik,
- 2) podmioty wskazane przez podatnika,
- 3) organy egzekucyjne określone w EgzAdmU oraz komornicy sądowi wykonujący czynności egzekucyjne w rozumieniu przepisów KPC,
- 4) osoby fizyczne wskazane przez ww. organy egzekucyjne i komorników sądowych,
- 5) osoby fizyczne wskazane w zawiadomieniu o nadaniu lub odebraniu uprawnień do korzystania z KSeF, którym podatnik lub organy egzekucyjne nadali uprawnienia do korzystania z tego systemu,
- 6) podmioty inne, niż wymienione powyżej w art. 106nb pkt 1–5 VATU, wskazane przez osoby fizyczne korzystające z KSeF, jeżeli prawo do wskazywania innego podmiotu wynika z uprawnień nadanych tym osobom fizycznym

– uwierzytelnieni w sposób określony w przepisach wykonawczych wydanych przez Ministra Finansów.

Od strony technicznej nadawanie, zmiana lub odbieranie uprawnień do korzystania z KSeF będzie odbywało się w KSeF. Krajowy System e-Faktur będzie także służyć do powiadamiania wyżej wskazanych podmiotów o nadanych uprawnieniach do korzystania z KSeF lub ich odebraniu, jak również do uwierzytelnienia oraz weryfikacji uprawnień do korzystania z tego systemu posiadanych przez te podmioty (art. 106nd ust. 2 pkt 2 i 3 VATU).

4.2. Rodzaje uprawnień

W KSeF występują uprawnienia do:

- 1) nadawania, zmiany lub odbierania uprawnień do korzystania z KSeF,
- 2) wystawiania lub dostępu do faktur ustrukturyzowanych,
- 3) wystawiania faktur ustrukturyzowanych w ramach samofakturowania.

4.3. Sposoby nadawania, zmiany lub odbierania uprawnień do korzystania z Krajowego Systemu e-Faktur

Prawodawca przewidział dwa sposoby nadawania, zmiany lub odbierania uprawnień:

- 1) elektronicznie – za pomocą oprogramowania interfejsowego⁴ – podatnik lub inny uprawniony podmiot wskazuje wymagany zakres danych, w celu nadania, zmiany lub odebrania uprawnień,
- 2) w postaci papierowej przez złożenie do właściwego naczelnika urzędu skarbowego zawiadomienia o nadaniu lub odebraniu uprawnień (ZAW-FA) do korzystania z KSeF.

4.4. Formularz ZAW-FA

Możliwość nadawania lub odbierania uprawnień do korzystania z KSeF w postaci papierowej jest przewidziana dla podatników i podmiotów, którzy nie są osobami fizycznymi i nie posiadają możliwości uwierzytelnienia się za pomocą kwalifikowanej pieczęci elektronicznej.

Wzór zawiadomienia o nadaniu lub odebraniu uprawnień do korzystania z KSeF (ZAW-FA) określa aktualnie załącznik do KSeFR.

Ministerstwo Finansów udostępniło także projekt nowego rozporządzenia – rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie korzystania z Krajowego Systemu e-Faktur, które powinno wejść w życie 1.7.2024 r.⁵, a więc w dzień wprowadzenia obowiązkowego KSeF. Projekt rozporządzenia uwzględnia kolejną (już trzecią) wersję zawiadomienia ZAW-FA.

ZAW-FA w wersji (3), wynikającej ze wspomnianego projektu, został przedstawiony poniżej.

⁴ Krajowy System e-Faktur, ksef.mf.gov.pl (dostęp: 5.1.2024 r.).

⁵ Projekt z 23.11.2023 r. rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie korzystania z Krajowego Systemu e-Faktur, Rządowe Centrum Legislacji, <https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12379252> (dostęp: 30.12.2023 r.).

Załącznik do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia r. (Dz. U. poz. ...)

POLA JASNE WYPEŁNIA PODMIOT SKŁADAJĄCY ZAWIADOMIENIE. POLA CIEMNE WYPEŁNIA URZĄD. WYPEŁNIĆ DUŻYMI, DRUKOWANYMI LITERAMI, CZARNYM LUB NIEBIESKIM KOLOREM!

1. Identyfikator podatkowy NIP podatnika lub podmiotu	2. Nr dokumentu	3. Status
---	-----------------	-----------

ZAW-FA**ZAWIADOMIENIE O NADANIU LUB ODEBRANIU UPRAWNIENI DO KORZYSTANIA Z KRAJOWEGO SYSTEMU E-FAKTUR**4. Kolejny nr egz. / ogółem liczba egzemplarzy¹⁾

Podstawa prawna:	§ 5 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia w sprawie korzystania z Krajowego Systemu e-Faktur (Dz. U. poz.).
Składający:	Podatnicy i podmioty nadający lub odbierający osobie fizycznej uprawnienia do korzystania z Krajowego Systemu e-Faktur.
Miejsce składania:	Właściwy naczelnik urzędu skarbowego.

A. MIEJSCE I CEL SKŁADANIA

5. Właściwy naczelnik urzędu skarbowego

6. Cel złożenia formularza (zaznaczyć właściwy kwadrat):

1. nadanie uprawnień²⁾
 2. odebranie uprawnień
 3. odebranie uprawnień wszystkim osobom³⁾
 4. zgłoszenie danych unikalnych identyfikujących kwalifikowany podpis elektroniczny lub kwalifikowaną pieczęć elektroniczną podatnika⁴⁾

B. DANE PODATNIKA LUB PODMIOTU, KTÓRY NADAJE LUB ODBIERA UPRAWNIENIA DO KORZYSTANIA Z KRAJOWEGO SYSTEMU E-FAKTUR**B.1. DANE IDENTYFIKACYJNE**

* – dotyczy podmiotu niebędącego osobą fizyczną ** – dotyczy podmiotu będącego osobą fizyczną

7. Rodzaj podmiotu (zaznaczyć właściwy kwadrat):

1. podmiot niebędący osobą fizyczną
 2. organ egzekucyjny⁵⁾
 3. osoba fizyczna⁶⁾

8. Nazwa pełna* / Nazwisko, pierwsze imię**

B.2. DANE KONTAKTOWE

9. Telefon

10. E-mail⁷⁾**C. DANE OSOBY UPRAWNIONEJ DO KORZYSTANIA Z KRAJOWEGO SYSTEMU E-FAKTUR****C.1. DANE IDENTYFIKACYJNE**

11. Rodzaj identyfikatora podatkowego (zaznaczyć właściwy kwadrat):

1. NIP
 2. PESEL
 3. Brak identyfikatora⁸⁾

12. Identyfikator podatkowy NIP / numer PESEL

13. Nazwisko

14. Pierwsze imię

15. Data urodzenia⁹⁾16. Rodzaj dokumentu potwierdzającego tożsamość¹⁰⁾17. Numer i seria dokumentu potwierdzającego tożsamość¹¹⁾18. Kraj wydania dokumentu potwierdzającego tożsamość¹²⁾**C.2. ADRES ZAMIESZKANIA**

19. Kraj

20. Województwo

21. Powiat

22. Gmina

23. Ulica

24. Nr domu

25. Nr lokalu

26. Miejscowość

27. Kod pocztowy

C.3. DANE KONTAKTOWE

28. Telefon

29. E-mail¹³⁾**ZAW-FA**¹⁴⁾

1/2

[Przejdź do księgarni →](#)

ksiegarnia.beck.pl